

Verdieping psychopathologie bij kinderen en jongeren

Docent: Drs. T. Van Heugten

Deze cursus geeft cursisten biedt een verdieping op het diagnostisch proces aan de hand van biologische, psychologische en sociale factoren. Zijn protocollen en richtlijnen geschikt of zijn aanvullende interventies nodig?

Inhoud

In deze cursus wordt dieper ingaan op de fundamentele van oorzakelijke factoren van psychische problemen: biologisch, psychologisch en sociaal en hun onderlinge interactie. Hierbij staat het werk van 3 experts centraal; neuroloog Antonio Damasio (bio), psychiater Bessel van der Kolk (psycho) en socioloog Nikolas Rose (sociaal).

De cursus bevindt zich op het raakvlak van psychiatrie en filosofie, met toegevoegde waarde voor de praktijk. Het draagt voor deelnemers zowel bij aan verrijking van kennis en inzicht, maar biedt ook concrete stappen in het diagnostisch proces in de praktijk. Het gaat om fundamentele aspecten van diagnostiek van psychische stoornissen en betreft daardoor het hele scala van doelgroepen van kinderen tot ouderen en van alle deelgebieden van psychische stoornissen. Casusvoorbeelden zullen over kinderen en jeugdigen gaan. Kritische vragen komen aan de orde zoals onder meer betreffende de sterke hedendaagse toename van psychische stoornissen in de bevolking, problemen met het categoriale concept van psychische stoornissen en wat een alternatief zou kunnen zijn; is het nog wel terecht om psychische stoornissen vooral als hersenstoornissen te beschouwen, is het zinvol en mogelijk om op het gebied van behandelinterventies te kijken naar interventies die aanvullend kunnen zijn aan psychofarmaca en psychotherapie? En vele andere vragen. En pogingen tot antwoorden hierop. Maar ook hoe in de praktijk vanuit de gepresenteerde antwoorden, het diagnostisch proces hopelijk beter in balans kan komen en (nog) meer integraal. Voor cursisten kan het extra argumenten opleveren om in behandelplannen waar nodig (nog) beter onderbouwd te kunnen afwijken van richtlijnen of -routines. De cursus geldt tevens als verdiepingscursus voor deelnemers die eerder al de cursus psychopathologie bij kind en jeugd bij de docent hebben gevolgd.

Werkwijze

De cursus bestaat uit 4 dagen. De eerste drie dagen worden interactieve presentaties met powerpoint gegeven, met veel tijd voor bespreking en discussie van de besproken onderwerpen, waarbij Damasio, van der Kolk en Rose globaal ieder 1 dag centraal staan. De vierde dag presenteren alle deelnemers een geanonimiseerde casus, waarin een in de cursus besproken diagnostische benadering is toegepast. Elke presentatie door een deelnemer wordt nabesproken met de cursusgroep.

Doelstellingen

Cursisten verwerven meer kennis en (vooral) inzicht in biopsychosociale etiologische factoren bij psychische stoornissen en op het raakvlak filosofie-psychiatrie inzicht in gelijkwaardigheid van deze drie factoren. Hierdoor kan het diagnostisch proces op realistische wijze (nog) meer integraal worden en kan qua interventies ook gericht gekeken worden naar andere interventies dan alleen psychofarmaca en psychotherapie.

Wijze van toetsing

Het voldoen aan de opdracht om op dag 4 een casuspresentatie te geven vormt tevens de toets van de cursus. Aanvullend zal er aan het einde van de lesdag een schriftelijke toets worden afgenomen met 10 meerkeuze vragen. De toets zal ook vragen bevatten over de literatuur. Bij meer dan 4 fout, kan de cursist een herkansing krijgen.

Doelgroep

Deze cursus is vooral bedoeld voor hulpverleners met hoofd-/regieverantwoordelijkheid, maar kan ook aansluiten bij collega's die deze rollen (nog) niet vervullen, maar toch graag verdieping op dit gebied willen, ook zij zijn van harte welkom. Te denken valt aan psychologen, orthopedagogen, (kinder) psychiaters.

LITERATUUR

De verplichte literatuur wordt door de deelnemers aangeschaft.

Boeken (artikel):

Verplicht:

- Dalena van Heugten- van der Kloet and Ton van Heugten (2015). [The classification of psychiatric disorders according to DSM-5 deserves an internationally standardized psychological test battery on symptom level. *Frontiers in psychology*, 04 august 2015](#) (4 pagina's)

Cursisten kunnen, naast dit artikel, 1 boek kiezen uit de onderstaande 3 boeken die men vooraf zal lezen. Hierdoor kunnen deelnemers kiezen om het boek te lezen op het gebied waar ze relatief minder van weten of juist (nog) meer van willen weten.

- Antonio Damasio (1995). *De vergissing van Descartes, gevoel, verstand en het menselijk brein*. Uitgeverij Wereldbibliotheek bv, Amsterdam (311 pagina's)
- Bessel van der Kolk (2019). *Traumasporen, het herstel van lichaam, brein en geest na overweldigende ervaringen*. Uitgeverij Mens, Eeserveen (487 pagina's)
- Nicolas Rose (2019). *Our psychiatric future*. Polity Press, Cambridge (257 pagina's)

Aanbevolen:

De overige 2 boeken naast het boek dat de deelnemer gekozen heeft.